

Vems är våldet?

Idéanalys av amerikanens rätt att bära vapen i förhållande till
våldsmonopolet

Abstract

This essay analyses the ideas of the second amendment of the U. S. Constitution, giving the right to the people to keep and bear arms, and its compatibility with the monopoly of violence, hence also sovereignty. As an introduction to the subject the essay attempts to briefly explain the historical background, interpretations and original purpose of the amendment and to analyse the concept of sovereignty and the monopoly of violence. In the analysis of sovereignty and the monopoly of violence the essay refers to the theorists Jean Bodin and Thomas Hobbes. As for the compatibility of the both ideas the essay will argue that the second amendment is not compatible with the monopoly of violence nor the sovereignty as it is described by Bodin and Hobbes. But this conclusion is not definitive due to the possibility to reinterpret the second amendment. Furthermore, there are theorists who argues that the development in the world will alter the meaning of sovereignty in a way that seems to look like a new middle ages. This might spoil the current concept of sovereignty, also known as the Westphalian system.

Nyckelord: second amendment, våldsmonopol, suveränitet, new mediaevalism, westfaliska systemet

Antal ord: 7 813

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund och problemformulering.....	1
1.2	Syfte och frågeställning.....	2
2	Metod och material	3
2.1	Metod.....	3
2.2	Material.....	4
2.3	Disposition.....	5
3	Second Amendment	6
3.1	Historisk bakgrund.....	6
3.2	Tolkning.....	7
3.3	Tilläggets syfte.....	8
4	Våldsmonopol	10
4.1	Suveränitet.....	10
4.2	Våldsmonopolet.....	12
4.3	Westfaliska systemet.....	13
4.4	Kritik emot våldsmonopolet.....	13
4.5	New mediaevalism.....	14
5	Analys	16
5.1	Folkets rätt att bära vapen och vapenmonopolet.....	16
5.2	Oense tolkning.....	17
5.3	Förlegad idé?.....	18
5.4	Delstatsmilis förenligt med våldsmonopol?.....	19
6	Slutsats och diskussion	20
7	Vidare forskning	22
8	Referenser	23

1 Inledning

1.1 Bakgrund och problemformulering

I USA har varje medborgare rätt att inneha och bära vapen. Enlig en gängse definition kan staten kännetecknas som en organisation av två saker: territorium och våldsmonopol. Hur kommer det sig då att USA ger varje medborgare rätt att ha vapen? Är detta förenligt med idén om ett våldsmonopol?

Den centraliserade staten skall enligt Weber besitta ”våldsmonopol”. Alltså att vara den enda instans inom ett visst territorium som har den enda legitima rätten att bruka våld. För är det inte så att den yttersta formen av makt utgörs av just våld? Frågan som uppstår är då hur staten kan ha makt över sina medborgare om de inte besitter just detta våldsmonopol.

Det andra tillägget till USA:s konstitution ger enligt den gängse tolkningen varje medborgare rätt att bära vapen. Om en person har rätt att bära vapen måste man, åtminstone underförstått, även ge dem rätt att använda sina vapen. I vilket annat syfte har man vapen än att ytterst skjuta med dem? Således torde det finnas en diskrepans emellan tanken om ett våldsmonopol och rätten att bära vapen. Denna uppsats kommer att beröra denna konflikt och undersöka hur denna presumtiva konflikt.

Det är dock svårt att diskutera våldsmonopolet på ett adekvat och uttömmande vis utan att beröra ämnet suveränitet till vilken våldsmonopolet skulle kunna anses utgöra en biflod. Mot denna bakgrund kommer därför även att suveränitet att inblandas.

Den amerikanska konstitutionen och USA är generellt sett ett intressant fall. USA är som bekant ett av världens mäktigaste länder, att studera det dokument som ytterst reglerar dess förehavande får därmed ett intresse. Samtidigt är det så att den amerikanska konstitutionen är en av världens äldsta författningar och kan tänkas ge uttryck för idéer som gällt under lång tid. Jag menar med detta att den konstitutionen är principiellt intressant ur flera aspekter bara i sig.

Yttermera, är undersökningen av det andra tillägget till konstitutionen, rätten för envar att bära vapen, och dess förhållande tillika kompatibilitet med teorin om våldsmonopol jämväl det andra tilläggets dito och teorin om den odelbara suveräniteten; eftersom som undersökningen skulle kunna åskådliggöra begreppens eventuella brister. Ity suveränitet och våldsmonopol är paradig som idogt påverkar världen vi lever i på otaliga plan; från världspolitik till den enskildes vardag; från världskrig till böter för uteblivna cykellyktor.

1.2 Syfte och frågeställning

Denna uppsats syfte är att utifrån en idéanalytisk metod ställa det andra tillägget i den amerikanska konstitutionen mot teorin om våldsmonopolet därigenom också teorin om den odelbara suveräniteten för att se hur idéerna förhåller sig till varandra.

Med ovanstående syfte som utgångspunkt är frågeställningen som följer: ”Vad innebär det andra tillägget till den amerikanska konstitutionen och hur förhåller det sig till våldsmonopolsteori?”.

2 Metod och material

2.1 Metod

Uppsatsen är utformad som en idéanalys av andra tillägget till den amerikanska konstitutionen och dess förhållande till våldsmonopolet. Syftet med uppsatsen har redogjorts för ovan och skulle i metodologiska termer kunna översättas till att beskriva det andra tillägget och våldsmonopolet, samt att idékritiskt granska hur konstitutionstillägget förhåller sig till våldsmonopolet; som analysteknik kommer jag att använda mig av begreppsanalys.

Jag har valt att göra en idéanalys som artar sig som så att en rad texter analyseras, vilket presenteras närmare under materialavsnittet, eftersom jag är intresserad av de bakomliggande idéerna som omgärdar den amerikanske samhällsmedborgarens rätt att inneha och bära vapen. Genom denna ingångspunkt blir det svårt att använda mig av andra metoder.

Att analystekniken är just begreppsanalys är för att jag finner detta verktyg bäst lämpat för studien. Det är tunga begrepp som har bärkraft för denna uppsats och det är därför ofta avgörande för förståelsen av exempelvis en idé eller eljest politiskt budskap (Beckman, 2005, s. 31). De begrepp som initialt är föremål för analysen är andra tillägget samt våldsmonopol; detta behöver dock utökas eftersom våldsmonopolet, enligt mig, inte kan analyseras enskilt då det är avhängigt andra betydande parametrar och är ett skott ur suveränitet. Mot denna bakgrund kommer även suveränitet att vara föremål för begreppsanalysen. Begreppsanalysen syftar till att, då begrepp och uttalanden kan vara oklara, överbygga dessa oklarheter (Beckman, 2005, s. 31-33). Det blir med andra ord en precisering av vad begreppet inrymmer (Beckman, 2005, s. 34).

Viktigt här är också att betona att det inte är orden utan begreppen som avses analyseras, ty begreppet är bredare än ordet, och förekomsten av explicit ordet i en text är inte heller nödvändig för att inrymmas i begreppet, om detta ändå följer av kontexten (Beckman, 2005, s. 31). Följaktligen, behöver exempelvis inte ordet våldsmonopol explicit förekomma i texten om det ändå följer av sammanhanget att det är våldsmonopolet som åsyftas.

Uppsatsen, och därmed idéanalysen, kommer inte att stanna vid detta, vilket också kungjorts för ovan, utan kommer sedan att övergå i ett idékritiskt syfte. Detta eftersom det andra tilläggets förenlighet med våldsmonopolet kommer att studeras och dess förenlighet eller icke-förenlighet kommer att försöka förklaras. Initialt skulle det därför kunna tänkas att jag företar mig ett förklarande syfte, men eftersom jag inte har för avsikt att besvara frågan varför (jmf Beckman, 2005, s. 80) är detta syfte för uppsatsen mindre relevant. Det som istället kommer att företagas är att pröva hållbarheten i våldsmonopolsteorin (jmf Beckman, 2005, s.

55). Detta kan vid en första anblick verka udda, men är vad som egentligen förevarande frågeställning innebär: att pröva hållbarheten i våldsmonopolsteorin i förhållande till den amerikanska konstitutionens andra tillägg. Idékritiken ämnar ej att besvara frågorna vad eller varför utan möjliggör ett sätt att pröva huruvida uppfattningarna är ”giltig, hållbara eller rimliga” (Beckman, 2005, s. 55). Det utgör heller inte en främmande företeelse att efterfölja en begreppsanalys med ett idékritiskt perspektiv (ibid.)

Giltigheten, avser inom ramen för idékritiken att vara en logisk slutledning (Beckman, 2005, s. 57-58). Medförandes att giltigheten bygger på motsägelsefrihet jämväl slutledningar (ibid). Hållbarhetens rekvisit handlar om idéernas överensstämmelse med verklighetens beskaffenhet och är således nära besläktat med giltighetskravet (Beckman, 2005, s. 65-66). Rimlighetsprövningen, är det kriteriet som över tid varit det mest kontroversiella; och utgörs av allmän kritik mot en idé (Beckman, 2005, s. 68-69). Detta innebärandes att forskaren tillåts pröva och vara kritisk emot en idé utan att en särskild värdering eller position intages (ibid.).

Slutligen kan konstateras att ett problem med denna uppsats är att avgöra var gränsen går för vetenskapliga ställningstaganden och personliga åsikter. Eftersom studien bygger på textanalys utgår denna uppsats till övervägande del av min egen tolkning. Detta kan medföra problem varvid större krav torde riktas mot mig vid redovisande av hur jag kommer fram till vad; för att kunna upprätthålla en adekvat intersubjektivitet.

2.2 Material

Mot bakgrund av uppsatsens ämne kommer jag att använda mig av Webers essä om våldsmonopolet i vilket han myntar våldsmonopolsbegreppet; samtidigt som denna tanke inte varit främmande för tidigare tänkare, varvid, som tidigare sagts, även suveränitetsbegreppet kommer att vara föremål för uppsatsen. Jag har därför valt att för detta använda mig av tänkare och verk som får anses samtida eller ha kunnat inverka vid författandet av den amerikanska konstitutionen och dess tillägg. Jag har därför valt att använda mig av Jean Bodins och Thomas Hobbes' tankar om suveränitet. För att öka tankarnas autenticitet kommer respektive persons ursprungstext att användas.

Gällande material avseende det andra tillägget kommer jag att använda mig av dels en dom från USA:s högsta domstol som är principiellt viktig jämväl prejudicerande med avseende på andra tillägget och gemene amerikans rätt att bära vapen. Utöver detta kommer vetenskapliga artiklar att användas för att kunna placera tillägget dels i en historisk kontext och dels för att öka förståelsen för tilläggets innebörd. Artiklarna är valda då de är skriva av adekvata forskare, några av dem publicerade av det amerikanska Constitution Society, en organisation som bedriver vetenskapliga studier av konstitutionen.

Slutligen kommer jag att använda mig av Hedley Bulls teori om New mediaevalism för att konkretisera en av flera kritiker gentemot nuvarande

suveränitetsordning. För att bringa klarhet i den historiska kontexten i det så kallade westfaliska systemet, som nuvarande ordning sägs springa ur, används ett samlingsverk om Westfaliska freden.

2.3 Disposition

Uppsatsens disposition är som följer. Uppsatsen kommer, efter de inledande avdelningarna vilka förhoppningsvis redan lästs, att presentera det andra tillägget ur en rad kontexter, bland annat historisk, tolkningsmässig och syftesmässig. Därefter kommer en analys av begreppet våldsmonopol och vad som, av relevans för denna uppsats, innefattas däri. Mot denna bakgrund analyseras även suveräniteten här, då dessa begrepp är av varandra avhängiga.

Sedan följer analysen av hur andra tillägget idékritiskt ställs emot våldsmonopolet och suveräniteten. Avslutningsvis följer en avslutande diskussion med slutsatser.

Värt att nämna här är att jag i uppsatsens disposition har valt att inte ha något särskilt uttalat teoriavsnitt av den anledningen att själva analysen och dess studieobjekt i sig utgör teorin, till skillnad från t ex en fallstudie där en eller flera teorier appliceras på ett givet fall.

3 Second Amendment

”A well regulated militia being necessary to the security of a free state, the right of the people to keep and bear arms shall not be infringed” (U.S. Constitution, am. II)

3.1 Historisk bakgrund

I den amerikanska konstitutionens ursprungstext fanns inga rättigheter nedtecknade. Detta berodde på att man ej kunde enas om en text som inkluderade rättigheter innan konstitutionen skulle ratificeras (Vandercoy, 1994, s. 25). Mot denna bakgrund kom den ursprungliga rättighetsstadgan att utgöras av de tio första tilläggen till konstitutionen, kallat Bill of Rights, som ratificerades först två år senare. Bill of Rights som ursprungligen bestod av tolv artiklar där två av dem inte uppnådde de erforderliga tre fjärdedels kvalificerad majoritet bland delstaterna för att de skulle tas in som tillägg till konstitutionen (NARA, 2014).

Vid unionens bildande och senare vid utarbetandet och antagandet av konstitutionen fanns det en tydlig och pågående kamp emellan ”federalister” och ”antifederalister” (NARA, 2014). Antifederalisterna argumenterade rikligt för en begränsad union och var ivriga anhängare till Bill of Rights som, i deras ögon, behövdes för att skydda medborgarna mot staten (ibid.) I detta låg också en rädsla för den federala regeringen och man menade ett antagande av Bill of Rights var nödvändigt ty det var det som man kämpat emot, när man förklarade sig självständigt från den europeiska överheten (ibid.).

I England hade medborgarna haft rätt att bära vapen när man utgjort en del av statens försvar (Vandercoy, 1994 s. 5-11). Då det under medeltiden varit omfattande tvister emellan monarken och parlamentet pendlade ofta syftet, jämväl, kontrollen över denna milis (ibid.). Stundom skulle den motverka kungligt envälde, stundom skulle den befästa det. Dessutom fick inte alla fria män bära vapen utan endast de som tillhörde den religion som för stunden innehade kontrollen (ibid.). Således kan milisen knappast, åtminstone rent praktiskt, fungerat för att stärka de medborgerliga rättigheterna; utan snarare för att befästa maktens position.

Den anglikanska rättsordningen som tillämpades i England exporterades till dess kolonier och fortsatte att användas i USA efter självständigheten. Den engelska synen på att bära vapen, dess för- och nackdelar var därför en stor inspirationskälla vid utformandet av konstitutionen jämväl dess tio första tillägg (Vandercoy, 1994, s. 13).

3.2 Tolkning

Det kan konstateras att den egentliga innebörden av andra tillägget till den amerikanska konstitutionen ej helt enkelt framgår direkt av texten. I samma mening talas det först om "A well regulated militia", en välorganiserad milis, för att sedan övergå till "the right of the people to keep and bear arms shall not be infringed", folkets rätt att inneha och bära vapen skall ej inskränkas. I och med att de förekommer i samma mening så torde de ha åtminstone något med varandra att göra, eller?

I USA finns det framför allt två gängse tolkningar av andra tilläggets innebörd. De som betonar den första delen om delstaternas milis och de som framhäver den andra delen med folkets rätt att bära vapen (Vandercoy, 1994, s. 1).

Frågan har flertalet gånger varit föremål för prövning i rättsliga instanser som slutat med avgörande i högsta domstolen. I det senaste målet rörande andra tillägget, *District of Columbia v. Heller*, sammanfattas högsta domstolens syn och tolkning; med röstsiffrorna: fem mot fyra (*D.C. v. Heller*, 2008). Även här är man oense avseende tolkningen.

Domen innebär att andra tillägget skyddar en individuell rättighet oberoende av om en person tjänstgör i en delstatsmilis eller ej (*D.C. v. Heller*, 2008). En fundamental del av domen är också att den första delen med avseende på delstaternas milis görs helt underordnad och reduceras närmast till en historisk beskrivning medan tonvikten helt läggs på den andra delen och envars, folkets, rätt att inneha och bära vapen (*ibid.*). Rättsfallet har också en intressant beröringspunkt eftersom *District of Columbia* inte är en delstat och det därför kan argumenteras för att tillägget inte är tillämpligt på det federala distriktet. En invändning som domstolens majoritet, enligt ovan, omkullkastar.

Den andra tolkningen betonar istället att delstaterna hade haft rätt att upprätthålla delstatsmiliser och att dessa då skulle kunna bemannas av medborgarna, varvid de skulle vara tvungna att ha rätt att bära vapen (Vandercoy, 1994, s. 1). Alltså skulle det förvisso finnas någon form av individuell rättighet men den existerar endast i syfte för att upplyfta den allmänliga gemensamma rättigheten.

District of Columbia v. Heller är dock inte oproblematiserad då vissa bedömare, däribland den tidigare ledamoten av den amerikanska högsta domstolen, John Paul Stevens, som tjänstgjorde i domstolen under 35 år, menar att högsta domstolen genom domen går emot tidigare praxis som utarbetats av federala domstolar (Sunstein, 2014). Stevens menar att federala domstolar i nästan 200 år tolkat andra tillägget ganska snävt och att frasen "a well regulated militia" begränsar tillägget (*ibid.*) Således utgör andra tillägget, enligt Stevens, inte en individuell rättighet till att ha vapen (*ibid.*). Genom den "nya" tolkningen har domstolen ändrat det andra tilläggets innebörd.

3.3 Tilläggets syfte

Det kan diskuteras vilket som var syftet med det andra tillägget och dess användningsområde. Vilka var motiven bakom tillägget? Som nämnts tidigare finns det en inneboende antifederal idé om medborgarnas vapen och delstaternas miliser. Vapen och våld är maktutövning och genom att ge medborgarna vapen och därigenom ge dem möjlighet att på ett mer effektiviserat vis utöva våld torde kunna ses som en decentralisering av makt. Vidare förekommer det idéer om att tilläggets tillkomst var för att dessa vapen skulle kunna användas gentemot statsmakten själv (Vandercoy, 1994, s. 2) och därigenom kunna störta en tyrannisk regering. Denna idé torde då härstamma från det medeltida England där kungen inte fick ha någon stående armé utan godsherrarna upplät beväpnade män till rikets försvar. Här användes samma argument som ovan, nämligen att undvika tyranni och envælde, ty har man en stående armé kan man inte bara använda den gentemot andra stater, man kan också använda den mot sin egen befolkning (jmf Vandercoy, 1994, s. 14).

I kombination med detta skulle man kunna antaga att även viss mått av självförsvar gentemot t ex våldsvarkare också kan ha spelat in. Vid författandet jämväl antagandet av andra tillägget var de sociala skyddsnäten och rättsväsendet inte lika uppbyggt som det är idag. Rimligen fanns det alltså ett initialt självförsvarsbehov, något som uppfylldes genom vapen.

En annan analys av tilläggets syfte har gjorts av historikern Garry Wills som ifrågasätter den gällande paradigmen kring andra tillägget i dess grundvalar. Wills menar (1995) att tilläggets syfte aldrig var att ge envar rätten att bära vapen. Detta eftersom hela tillägget är feltolkat både språkligt och med avseende på dess egentliga syfte och ursprung (Wills, 1995). Tillägget såsom det ursprungligen var författat av Madison hade en tydlig formulering om att vapnen var av militärt hänseende och att detta stod i korrelation till den välorganiserade milisen (ibid.) Dock så behölls inte den ursprungliga formuleringen, vilket enligt Wills var vanligt, utan man kortade ned formuleringen med den effekten att det militära syftet inte var lika tydligt (ibid.) Enligt Wills (1995) var den ändrade formuleringen endast av språklig karaktär och inverkan inte på tilläggets ursprungliga avsikt.

Man kan också ifrågasätta om tilläggets syfte var för att beväpna medborgarna så att det, likt som i det medeltida England inte fanns någon stående armé, utan att medborgarna skulle vara beväpnade så att dessa skulle kunna kallas in i landets tjänst. Detta är en teori som det egentligen inte finns något stöd för i och med att kongressen ges i konstitutionens första artikel rätt att uppbåda och hålla både armé och flotta (Wills, 1995). Delstatsmilisen¹ framstår ofta som en delstatlig styrka då den står till guvernörens befogenhet, men är egentligen av federal natur då dess

¹ Wills använder termen nationalgarde vilket också är det officiella namnet de delstatsmiliser som avses i denna uppsats. Jag har dock valt att konsekvent benämna dem delstatsmils för att vara konstitutionens formulering trogen.

soldater svär trohetsed gentemot presidenten och presidenten kan besluta att vederbörande skall ta över kommandot från delstatsguvernören (ibid.). På så vis kan det även här ifrågasättas ifall delstatsmilisen utgör det antifederala maktmedel som det tidigare skrivits om i detta stycke.

Det får antagas att Garry Wills slutsatser inte är representativa bland amerikanska akademiker. Ty det finns i USA en idé om att vapen är en nödvändighet för att uppnå frihet (Vandercoy, 1994) och dessa skall utgöra den yttersta garanten för bevarandet av denna frihet.

4 Våldsmonopol

4.1 Suveränitet

Suveränitet är ett tämligen brett begrepp vars innebörd det kan trätas om. Jean Bodin, en av de första att skriva om suveränitet, anser att suveräniteten är den absoluta och beständiga makten inom ett samvälde² (Bodin, 1955 [1576], s. 25). Vidare menar Bodin att definitionen av suveränitet är avgörande för att skilja från vad som är ett samvälde från ett som inte är det (ibid.). Det är med andra ord suveräniteten som kännetecknar vad som är ett samvälde eller en stat för att använda en mer modern terminologi.

Det första rekvisitet, som här behandlas, för suveränitet är beständigheten där makten inte får innehas under en begränsad tidsperiod, eftersom möjligheten att förordnandet löper ut eller kan återkallas, medför att den eller de som innehade rätten åter förpassas till lydnad (Bodin, 1955 [1576] s. 25) Detta exemplifieras bland annat genom beskrivningen att suveränitet, innefattande makten, kan delegeras till tjänstemän eller andra befattningshavare såsom exempelvis guvernörer emedan suveränen alltjämt obetvingat besitter makten och därigenom suveräniteten (Bodin, 1955 [1576], s. 26). Således är en uppdelning av den praktiskt utövade makten möjligt då den springer från samma källa. Detta förutsätter dock att suveränen har rätt att granska och återkalla förordnanden (ibid.) ty annars vore undersåten inte underställd sin herre.

Det andra rekvisitet att makten är absolut i den bemärkelsen att den är ovillkorlig i det att den utgör den yttersta världsliga auktoriteten (Bodin, 1955 [1576] s. 27). Således står suveränen över den lag vilken vederbörande själv stiftar, emedan vederbörande är underställd Guds lag och naturrätten (Bodin, 1955 [1576], s. 28). Vidgat blir detta resonemang att, så när som på ovan ställda undantag, suveränen inte kan bindas av någon annans påbud, ty annars besitter denne inte suveränitet (ibid.). Följaktligen kan suveränen inte heller vara bunden av sina föregångares lagar och beslut (ibid.) då detta skulle omkullkasta ovan stipulerad ordning. Eljest kan suveränen, enligt Bodin, inte binda sig själv vid sin egen lag, eftersom lagen är en produkt av suveränens evigt obundna fira vilja (1955 [1576], s. 28-29). Detta är en ordning som medför att suveränen inte heller kan binda sig vid löften, undantaget i vissa fall med andra suveräner, (Bodin, 1955 [1576], s. 29-30) vilket torde medföra en stor risk för godtycklighet, mutor eller

² Bodin använder liksom flera andra politiska tänkare under den tidsperioden termen samvälde vilket är en översättning från engelskans commonwealth. I den franska ursprungstexten används termen République, vilket inte är detsamma som svenskans republik.

att undersåtarnas intressen inte tillvaratages (Bodin, 1955 [1576], s. 30). Samtidigt menar Bodin att suveränen bör agera på ett föredömligt sett för att exempelvis vinna sina undersåtars förtroende och välvilja (ibid.) Detta är också något som torde ligga i suveränens intresse eftersom styret och positionen som innehas därmed torde bli enklare och inte underminera den egna auktoriteten (Bodin, 1955 [1576], s. 33). I denna aspekt ligger också uttalandet att den rätt som suveränen har, i exempelvis att upphäva ett ”parlaments” beslut, inte i praktiken alla gånger bör utöva sin rätt (Bodin, 1955 [1576], 30-31); eller som Theodosius uttryckte det gällande den romerska kejsarens inhämtande av senatens samtycke: ”it is not a matter of necessity but of expediency” (Theodosius i Bodin, 1955 [1576], s. 33).

Som tidigare nämnts är suveränens makt inte oinskränkt, utan underställd både Guds lag och naturrätten. Detta medför att den oinskränkthet av suveränens makt som vid en första anblick av Bodins teori, inte förefaller vara så oinskränkt vid en något djupare skärskådning. Genom bland annat att suveränen måste följa Guds lag, liksom alla andra, skapar detta ett ramverk för hur suveränen själv bör utforma sin egen lag (Bodin, 1955 [1576], s. 36). Med andra ord bör Guds lag utgöra modellen för suveränens egen lag (ibid.). Vidare nämner Bodin explicit att beslagtagande av undersåtars egendom enligt naturrätten är skyddad mot godtycklighet, utan kan endast ske genom vissa enligt naturrätten stipulerade anledningar, såsom köp och byte; även om legitim konfiskering eller för att säkra fred med en fiende också förekommer (Bodin, 1955 [1576], s. 35). Detta fall utgör endast ett av flera praktiskt exempel på hur det gudomliga begränsar en suverän.

För Bodin är suveräniteten med andra ord odelbar. Den springer ur samma punkt och all makt som utövas kan härledes tillbaka till suveränens som givit sitt bemyndigande.

Bodins suveränitetsteori får också på flera plan stöd av Hobbes. I synnerhet med avseende på den odelbara suveräniteten (Hobbes, 1998 [1651], s. 120-121). Ett samvälde måste såldes vara uppbyggt kring en odelbar suverän. I annat fall, om suveräniteten skulle vara delad, skulle detta kunna medföra förödande konsekvenser där riket vänder sig mot sig självt (ibid.). För att underbygga denna tes använder Hobbes sig av, ett för honom aktuellt exempel, engelska inbördeskriget (1998 [1651], s. 121). Hobbes menar att inbördeskriget uppstod eftersom det då fanns en uppfattning om att suveräniteten var delad emellan kungen, överhuset och underhuset (ibid.). Om denna uppfattning inte förelegat bland samtidens människor hade, enligt Hobbes, inbördeskriget svårligen kunnat uppstå (ibid.).

Även i andra sammanhang instämmer Hobbes med Bodin, relevant för denna uppsats kan nämnas suveränens beständighet jämväl absolutet (1998 [1651], s. 116-118). Om än kanske inte i exakt samma termer som Bodin använder sig av, vilka jag här använt.

Samtidigt utgör Hobbes en av de första kontraktsteoretikerna, genom sitt hävdande att människorna i sitt ursprungsläge befann sig i stadium av allas krig mot alla (1998 [1651], s. 111) Ur detta perspektiv har människor upplåtit sin egen självständighet åt en suverän för att av denne erhålla säkerhet (1998 [1651], s. 114). Detta är också en av anledningarna till varför suveränens ställning, enligt Hobbes, måste vara så stark (1998 [1651]). Ty annars skulle suveränen inte kunna

upprätthålla den önskade graden av säkerhet (1998 [1651]). Ett resonemang som delvis redan redogjorts för ovan.

4.2 Våldsmonopolet

Max Weber menar att den politiska organisationen, staten, kännetecknas av två ting som särskiljer staten från andra organisationer, nämligen att det har ett territorium och att det inom detta territorium besitter monopol på legitimt användande av våld (Weber, 1970 [1921]). Våldsmonopolet kan ses som en beståndsdel av suveränitet och Webers teori gällande denna är till väsentligheterna kompatibel med Bodins ovan beskrivna suveränitetsteori.

Makt är i dess vulgära form direkt och återfinnes i Dahls klassiska definition om ”När A får B att göra något som B annars inte hade gjort” (Dahl i Christensen m.fl., 2011, s. 27) och innefattar således någon form av påtryckningar som å det yttersta kan arta sig i våld eller hot om våld.

Denna syn överensstämmer med Webers resonemang i det att staten är den förfinade formen av en politisk sammanslutning som är byggd på kraft och vilja (Weber, 1970 [1921], s. 77-79). Våld ligger med andra ord i statens essens; ty våldet behövs för att upprätthålla staten, och därmed värja sig från anarki, samtidigt som staten och makten däröver är den enda legitima våldsutövaren inom sitt territorium (ibid.). Noterbart är Webers uttalande om att statens och våldets förhållande är intimt (Weber, 1970 [1921], s. 78). Ej heller är det en upplyftande beskrivning av staten i dess mest primitiva form såsom en: ”the state is a relation of men dominating men, a relation supported by means of legitimate (i.e. considered to be legitimate) violence.” (ibid.). I denna tanke är Weber inte ensam utan har även stöd av exempelvis Hobbes som säger att om något inte är av svärd uppbackat så är det blott tomma ord (1998 [1651], s. 111).

Yttermera hävdar Weber att våldet inte bara behövs för politiken utan dessutom är avgörande för detsamma (1970 [1921], s. 121). Detta hänger också ihop med ovan förda resonemang. Weber exemplifierar detta senare i sin essä, när han säger att våld kan vara nödvändigt för att försvara de principer vilka man ämnar upprätthålla (jmf 1970 [1921], s. 124).

Samtidigt är Weber medveten om att det legitima användandet av våld torde härröra till teorin, då våldsutövandet av människan oftast förvanskas (1970 [1921], s. 124). Det finns ingen perfekt våldsutövning. Talande är följande citat: “It is the specific means of legitimate violence as such in the hand of human associations which determines the peculiarity of all ethical problems of politics” (ibid.).

4.3 Westfaliska systemet

Westfaliska freden, ingången 1648, har en inverkan på våldsmonopolsynen. Genom den medeltida, i våra ögon, otydliga jurisdiktionen fanns där många instanser som gjorde anspråk på auktoritet vilken upprätthölls genom våldsmakt och därigenom vapen. I modern terminologi skulle dessa instanser kunna liknas vid mer eller mindre lokala krigsherrar. Westfaliska freden befäste, enligt den traditionella tolkningen, staten och lade grunden för den statscentrerade synen (Haldén, 2009, s. 119-120).

På senare tid har det dock uppkommit en annan tolkning av den westfaliska freden och dess innebörd (Haldén, 2009, s. 121). Denna omtolkar den varvid dess betydelse i viss mån bleknar. Ty freden har understundom beskrivits som en slags port genom vilken historien passerade och som utmynnade i det moderna statssystemet (Phillips, 2009, s. 95-96). Alltså att westfaliska freden skulle utgöra en definitiv brytpunkt mellan det medeltida och det ”moderna” Europa. Enligt omtolkningen var westfaliska freden endast ett uttryck för de principer som redan utarbetats i kombination med vissa förhoppningar (Haldén, 2009, s. 121). Således utgör freden i sig inte något revolutionerande dokument utan är på det principiella planet snarare en sammanfattning av de allena rådande idéerna och företeelserna.

Oaktat den westfaliska fredens explicita betydelse har den direkt eller, indirekt enligt omtolkningen, kommit att ge namn åt det westfaliska systemet som är det system i vilken samtliga stater är suveräna och har rätt att vara det (Haldén, 2009, s. 119-121). Samtidigt inrättas en anarki på det internationella planet genom att samtliga stater är oberoende av varandra (ibid.). Tidigare hade religionen varit viktig och påvemakten varit överordnad ”staterna” (ibid.). Genom det westfaliska systemet minskade påvens världsliga roll samtidigt som staterna blev sekulära bildningar, emedan vissa fortsatt hade statskyrka, fria från påvedömet och enkom underställda sin suverän (ibid.). Härmed frångicks också de flytande jurisdiktionerna.

Genom det westfaliska systemet befästs statens roll och dess makt på det egna territoriet gjordes oinskränkt (Haldén, 2009, s. 120-121). Detta har relevans för denna studie eftersom ur denna konstruktion och idé kommer också Webers våldsmonopolistiska syn. Ty staten är den exklusiva innehavaren av detta monopol och utan någon stat finns inget våldsmonopol. Idén om ett våldsmonopol blir omöjlig utan en tydlig aktör som kan legitimeras att inneha monopolet.

4.4 Kritik emot våldsmonopolet

Dock är våldsmonopolet inte oomtvistat. Ett våldsmonopol förutsätter, underförstått, att det finns en stat och ett territorium; för vem skall annars ha monopolet? I samhället idag är den statscentrering som tidigare varit stark svag. Istället har marknadsekonomin och privata aktörer ersatt delar av det som tidigare

varit under offentlig sektor, välfärden läggs ut på entreprenad för att ge några exempel (Phillips, 2009, s. 94). Detta innebär att staten släpper ifrån sig makt och genom att släppa ifrån sig makt minskar också dess betydelse; följden blir att vi får ett samhälle med många olika aktörer, vars ansvarsområde är inte lika uppdelat och går in i varandra (ibid.). Med andra ord en övergång till ett mer multipolärt samhälle med flera icke-statliga aktörer.

Samtidigt som de icke-statliga aktörernas roll ökar, ökar också dessa aktörers grad av våldsutövande och bara det faktum att det finns fientliga ickestatliga aktörer, såsom terrorister urholkar det westfaliska systemet (Phillips, 2009, s. 102). Något överdrivet skulle detta på sikt kunna hamna på kollisionskurs med de westfaliska systemet för bland annat suveränitet och således en återgång till en ordning med överlappande auktoriteter och jurisdiktioner och flytande gränser både med avseende på ansvarsområde och med avseende på territorium.

4.5 New mediaevalism

Angående ovan förda diskussion gällande skiftande auktoriteter och jurisdiktioner kan nämnas att Hedley Bull i sin bok *The Anarchical Society* (2002) introducerar uttrycket "New mediaevalism" just med anspelning på den ökande suveränitets- och auktoritetsförvirringen. Bull menar här att detta fenomen var vanligt under medeltiden där kyrkans makt konkurrerade med den världsliga furstens, i kombination med de lokala stormännen/adeln och andra enheter såsom universitet (2002, s. 254-255).

Genom den serie av skeenden som Bull menar företager sig kan utvecklingen närmast beskrivas såsom, inte en återgång, utan en "ny medeltid". Följden av detta skulle bli att suveränitet såsom vi känner det blir irrelevant (Bull, 2002, s. 256).

Ett annat stöd för denna teori är t ex fenomenet med att det bara är stater som för krig. USA har exempelvis förklarat krig mot terrorismen (White House, 2001) och bedriver följaktligen ett krig mot en icke-statlig aktör. Till denna komplexitet kan även läggas Islamska statens organisatoriska status jämväl utövande av territoriell kontroll (jmf Degerald, 2015).

Fenomen av förevarande slag är inte obekant för historien utan är också enligt Bull ett uttryck för en medeltida, alternativt prewestfalisk ordning (2002, s. 256-257). Bull talar även explicit om integreringen av nationalstaterna i Europa till en samarbetande enhet där gränserna emellan den suveräna staten och samarbetsorganet, i detta fall EU, suddas ut (ibid.). Där skiftande auktoriteter och ansvarsområden gör instansordningen till en avancerad konstruktion, där gränsdragningen mellan vad som medlemsstaten och EU skall göra blir ett virrvarr av regler (jmf Bull, 2002, 255-257). Denna företeelse med regional integration av stater, som Bull benämner det, kan analogivis appliceras på USA, med dess konstruktion av federal och delstatlig nivå.

En annan parameter som inte skall förglömmas, är att även om den suveräna staten inom ramen för våldsmonopolsdoktrinen ensam besitter rätten att legitimt

använda våld; har detta sällan varit hur det i praktiken fungerat (Bull, 2002, s. 260). Om omvärlden tolererar att en icke-statlig eller semistatlig aktör utövar våld trots att denna aktör formellt enligt internationell rätt och våldsmonopolteorin (jmf Weber, 1970 [1921]) inte har det leder detta i en förlängning till åtminstone en tyst accept för våldet. Detta är också en företeelse som talar för teorin om en ny medeltid.

I enighet med det westfaliska systemet, som tidigare nämnts, är samtliga suveräna stater likställda. Därför sägs det råda en anarkistisk ordning staterna emellan (jmf t. ex Waltz, 2001, s. 159-160). I samma resonemang som Waltz för finns det ingen världspolis eller överstatligt organ, vilket upprätthåller världsordningen (2001). Det blir följaktligen upp till staterna själva att bringa sig den ordning på den globala arenan såsom, och eljest i den mån, de själva önskar. Om då aktörerna inte verkar i enighet med de stipulerade reglerna kan det medföra att reglerna slutar att tillämpas?

USA:s krig mot terrorismen kan därför ses som en handling ämnad att försvara staternas exklusiva våldsmakt. Ty även om en sådan åtgärd, enligt teorin om New mediaevalism och därmed suveränitetsbegreppets och statssystemets urholkande kan det även ses som ett försvar, ett upprätthållande av rådande ordning. Förevarande handlingar kan vara ett symptom på att ett brott mot ordningen inte tolereras och som bekant yttrar sig makt i sin mest direkta och vulgära form såsom utövande av våld.

5 Analys

5.1 Folkets rätt att bära vapen och vapenmonopolet

Att medborgarna i ett land får inneha och bära vapen kan inte vara förenligt med en idé om att staten skall ha våldsmonopol. Genom att tillåta att medborgarna förskansar sig med vapen faller det sig naturligt att dessa vapeninnehavare också använder sig av dessa. I högsta domstolen har också fastslagits att det är helt legitimt att använda sitt vapen i till exempel självförsvar (D.C. v. Heller, 2008). Staten är då inte den enda organisationen som besitter ensamrätt till legitimt användande av våld. Det enkla svaret på ovan förda resonemang är att det således inte finns något våldsmonopol i USA.

I D.C. v. Heller kan man också ana en diskrepans mellan det uttalade syftet och den tolkning som råder. Ty enligt de källor som jag hittat och som får anses tillhöra det gängse (Wills gör inte det) så ger det andra tillägget rätt att ha vapen, främst i hemmet, för självförsvar. Medborgaren skall då fungera som polis och avvärja bovar samt eventuellt gripa dessa i väntan på den reguljära polisen. Samtidigt är det så att många menar att det ursprungliga syftet med rätten att ha vapen var att motverka en tyrannisk regering. Finns det verkligen ett behov av en sådan rättighet idag? Kan inte själva syftet ha blivit obsolet med tidens gång? I Europa, och även i Storbritannien, har man en strikt vapenlagstiftning (GunPolicy, 2014) samtidigt som flera av dessa länder placerar sig högre upp på olika demokratiindex än USA (The Economist Intelligence Unit, 2012, s. 4-9). Med detta menar jag att t ex England som tidigare brukat samma system övergett det för en restriktiv vapenpolitik samtidigt som landet rankas som mer demokratiskt.

Är det då så att idén om rätten att bära vapen är förlegad med avseende på vikten av att kunna störta sin tyrann? Dock skulle man kanske kunna resonera som så att Storbritannien förvisso är mer demokratisk nu, men det finns ingen garanti för att det kommer att vara fortsatt demokratiskt, medan vapnen i USA garanterar demokratins fortlevnad; även om man för tillfället är mindre demokratiskt. Jag återkommer nedan till frågan om idén är förlegad.

Samtidigt torde teorin om odelbar suveränitet ej kunna appliceras på USA i och med att landet är en federation och jurisdiktionen är ej enhetlig, utan kraftigt uppdelad, både med avseende på federal nivå med en lagstiftande, dömande och verkställande makt allt enligt Montesquieus maktdelningslära (Montesquieu, 1990 [1748]) och med avseende på federal kontra delstatlig nivå. Både Bodin och Hobbes talar emot en sådan uppdelning. I det att en maktdelning splittrar suveräniteten.

Konsekvensen av att medborgarna bär vapen blir också att någon suveränitet som enkom kommer ovanifrån är omöjlig. Med detta menar jag att vi inte i detta

fall kan tala om någon form av odelbar suveränitet. Visserligen förekommer det inte i några moderna västländer att det finns en suverän varifrån all makt utgår ifrån, annars hade vi knappast kallat det landet för modern. Men även om makten är folkvald så utövas suveräniteten och makten ovanför medborgaren och en lag som inte är tydligt godkänd av folket kan inte annat sägas än att den kommer ovanifrån. Hobbes' suverän torde också snarare vara fråga om ett ämbete än någon enskild person. Analogivis skulle också Bodins teori kunna lyftas in i en modernare kontext.

5.2 Oense tolkning

Utifrån den gjorda studien kan det konstateras att människans tolkning av det andra tillägget inte är homogen. I tidigare avsnitt har det presenterats tolkningar i allt från att det är envars individuella rättighet att ha vapen till att tillägget närmast inte har någon som helst betydelse. Utifrån den gjorda studien kan det också konstateras att frågan är laddad. Det är ett stort problem med att tillägget är så pass otydligt formulerat, tillägget har rentav kallats för pinsamt (Vandercoy, 1994, s. 1), är att det underbygger dess legitimitet. En av orsakerna till problemet skulle kunna vara domstolarnas stora makt och dess inflytande på lagar (jmf Sunstien, 2014).

I USA är det inte ovanligt att det är domstolarna som gör ändringar i lagen, genom domslut, och på så viss frångår lagstiftarens intention (Sunstien, 2014). Även om domarna är demokratiskt tillsatta, för högsta domstolen av presidenten med godkännande av senaten (U. S. Supreme Court, 2014) så är dessa inte folkvalda. Kongressen är USA:s lagstiftande församling (U. S. Constitution, art. I) men genom överprövning av lagstiftning och tolkning kan som tidigare skrivits domstolarna ändra och till och med upphäva lagarna.

Det problem som jag med detta vill åberopa är att det kanske inte är så konstigt att det finns många olika tolkningar av tillägget eftersom den folkvalda lagstiftande församlingen på ett tydligt sätt markerat ifall det skall vara envars individuella rättighet att bära vapen eller om det skall vara kopplat till ens tjänst i en delstatsmilis. Beslutet om denna fråga vilar i nio personers händer som inte ens är folkvalda istället för de 100 ledamöterna i senaten och de 435 ledamöterna i representanthuset (U. S. Constitution, art. I & U. S. House of Representatives, 2014). Denna fråga är av så pass principiell och politisk vikt att den kanske inte borde falla inom ramen för ett domslut utan inom ramen för ett politiskt beslut fattat av den lagstiftande församlingen (jmf Sunstien, 2014).

5.3 Förlegad idé?

Även oaktat det tidigare sagda i denna studie så är det ändå så att andra tillägget är en ovanlig konstruktion och borde kanske inte finnas? För vad är det som gör att det fortfarande finns? Jag skulle nästan vilja påstå att det inte fyller någon funktion i förhållande till sitt ursprungliga syfte, då det inte behövs för att stävja tyranni, likaså är polis och rättsväsende utbyggt och etablerat varvid något egentligt behov av självförsvar inte torde vara överhängande. Det skulle framstå som märkligt om man i den svenska debatten önskade legalisera handeldvapen för att medborgarna skulle kunna använda dem i självförsvarssyfte och stundom ha med sig dem i exempelvis bilen. Men vad är skillnaden, för i USA framstår argumentet inte alls som märkligt utan delas av en majoritet. Beror det på tradition? Eller är det så att USA och Sverige är så olika att det svenska samhället är tämligen säkert utan att medborgarna tillåts beväpna sig medan det i det amerikanska samhället måste tillåtas beväpning på grund av att det annars är osäkert?

Att besvara en sådan fråga på empirisk grund är utanför den här studiens avgränsning. Den största svårigheten med en sådan studie blir, tror jag, i vilka bakomliggande erfarenheter och idéer som forskaren har med sig in i undersökningen. Studier om det andra tillägget kan nå vitt skilda resultat och högsta domstolen är inte ense om hur tillägget skall tolkas. Det kan endast med svårighet göras en sådan studie utan att forskarnas egna föreställningar och åsikter får betydelse för resultatet. Här ser vi kanske också ett prov på den samhällsvetenskapliga begränsningen, vi använder oss inte av naturens statistiska lagar, utan människans föränderliga. Man kan inte experimentera i den här frågan och därför kan vi aldrig nå fullständigt objektiva sanningar eller för den delen resultat.

Vandercoy skriver (1994) att förhållandet mellan att inneha vapen och att ha frihet är en djupt rotad tanke inom det amerikanska samhället. Denna tanke grundar sig i vad som tidigare förts fram angående vapnens roll och tilläggets syfte. Detta skulle kunna vara en anledning till att rätten att bära vapen fortfarande existerar. Genom att man i sin idévärld har skapat ett så pass stort likhetstecken mellan just frihet och vapen att man skulle se det som en avsevärd inskränkning av sin frihet om vapen förbjöds. Dessutom skulle även de medborgerliga friheterna i sig kunna hotas, med detta synsätt, eftersom man nu inte längre har några vapen att försvara sig med. Makthavaren skulle få en möjlighet att bli tyrann.

Yttermera, är det så att den amerikanska konstitutionen är synnerligen svårändrad. Enligt artikel V fordras det två tredjedelar kvalificerad majoritet i bägge av kongressens kamrar samt dessutom ratificeras av minst tre fjärdedelar av delstaterna (U.S. Constitution, art. V). Delstaterna har även rätt att själva initiera ett förslag utan kongressens medverkan (ibid.). Således kan det konstateras att det är tämligen svårt att ändra i konstitutionen, eller göra tillägg som det formellt heter. Under de över 200 åren som konstitutionen funnits har man enkom gjort 27 tillägg (Sunstein, 2014). Följaktligen ändras konstitutionen mycket sällan och blir

en mycket tidskrävande process. Tänkbart är därför att det finns en inneboende tröghet i systemet avseende den amerikanska konstitutionen som också gör att de idéer genom vilka bestämmelserna skapats efter också i större grad lever kvar.

5.4 Delstatsmilis förenligt med våldsmonopol?

En annan intressant aspekt är ifall en delstatsmilis är förenligt med ett våldsmonopol. Denna fråga är komplex och torde inte helt enkelt kunna avgöras. Ty för att besvara ovanstående fråga måste delstatsmilisens syfte vara fullständigt klargöras. Utgör delstatsmilisen en regional enhet inom statens väpnade styrkor, likt ett regemente eller utgör delstatsmilisen en egen militär enhet? Skillnaden skulle kunna hävdas vara endast av försumbar natur och sakna praktisk betydelse. Dock kan man, genom att dra frågan till sin spets, få både en partisk skillnad och ett teoretiskt intresse. Ty syftar delstatsmilisen till att utgöra ett maktmedel, en garant, i en antifederal dimension eller ej? Tidigare har nämnts att miliserna svär sin trohet gentemot presidenten och kan kallas in av denne i kristider, samtidigt som milisen under normala omständigheter lyder under delstatens respektive guvernör.

Det kan således tänkas vara ett fall av delegerad makt från den statliga nivån till den delstatliga och därigenom vara förenligt med de suveränitetsteorier som förekommer i uppsatsen samt med våldsmonopolet. Däremot om delstatsmilisen skulle anses utgöra en delstatlig styrka så måste detta anses strida emot dels tanken om en odelad suveränitet jämväl ett våldsmonopol. För att återknyta till Hobbes' exempel om det engelska inbördeskrigets uppkomst; utgör detta ungefär en motsvarande konstruktion och skulle enligt Hobbes' teori kunna anses utgöra en fara för säkerheten i USA.

Avhängigt är också vilken roll man ger delstaterna. Ty på engelska är delstaterna "States" och USA en "Union". Men kan både en stat och dess union eller en delstat och dess stat samtidigt ha våldsmonopol? För inte är det så att de är samma sak. Inom det amerikanska statsskicket är det en tydlig auktoritetsuppdelning emellan delstatlig jurisdiktion och federal. Den federala är inte tvungen att följa delstatens order och den delstatliga är skyldig, men inte oinskränkt, att följa påbud från federal nivå, visserligen enligt ett upprättat avtal, konstitutionen, samtidigt som delstaterna har inflytande över den federala nivån; bland annat vid grundlagsändringar.

Utifrån ett perspektiv om odelbar suveränitet, och i förlängningen våldsmonopolet, blir det en ohållbar situation om både delstaten och federationen har våldsmonopol. Någonstans måste befogenheten, suveräniteten springa ur. Den kan inte vara överlappande. Detta är också en kontrast till Montesquiues maktodelningslära som också det amerikanska styrelseskicket är uppbyggt kring (jmf Montesquieu, 1990 [1748]). En analogi avseende detta kan göras till EU och dess medlemsstater, där det kan konstateras att EU som sådant ej har en egen militär eller polisiär styrka, utan det är medlemsstaterna i EU som besitter den kompetensen.

6 Slutsats och diskussion

Har USA levt kvar i en prewestfalisk syn? Kan det vara så utifrån den utveckling vi går till mötes, med en multipolär värld där multipolariteten ej avgränsar sig till staten utan berör samtliga nivåer, aktörer och områden, gör den världsordning som förgivettagits genom det westfaliska systemet till en lång parentes? Inom ramen för en medeltida tankekonstruktion ligger paradigmatolkningen av andra tillägget väldigt nära till hands. Beror det på att fienden, hotet, blir för diffust och att också den som skall skydda envar blir för svår att skönja?

En ”ny medeltid” är inte en omöjlig företeelse eller utveckling. I uppsatsen har talats delvis om suveränitetens liksom våldsmonopolets begränsning och försvagningar. En sådan utveckling behöver inte vara negativ, utan bara en anpassning utefter den verklighet som vi lever och verkar i. Det westfaliska systemet kanske utgör en parentes ämnad att gå till historien som just en sådan.

Uppsatsens frågeställning handlar om andra tillägget och dess innebörd samt hur detta förhåller sig till våldsmonopolsteori. Andra tillägget är en svår företeelse, det finns mycket material om det, samtidigt som detta material är oense om syfte och hur det skall tolkas. Om det andra tillägget inte redan är det borde det bli mytomspunnet. Utifrån olika källmaterial kan det konstateras att de inte är direkt överensstämmande med varandra. Samtliga ger sin syn på syftet och hur det skall tolkas. Som en slutsats till uppsatsen får dock fogas att, åtminstone i dagsläget, har gemene amerikan rätt att inneha och bära vapen. Denna rätt sträcker sig även till att använda vapnet i självförsvarssyfte. Redogjorda innebörd av det andra tillägget kommer troligen också att gälla inom överskådlig tid. Samtidigt finns det alltid en chans att tilläggets innebörd ändras genom att högsta domstolens sammansättning ändras.

Den andra delen av uppsatsens frågeställning handlar om våldsmonopolets förenlighet med andra tillägget. Såsom det ser ut i dagsläget med att det är varje medborgares rättighet att ha vapen är detta inte förenligt. Uppsatsen har i inledningen och stundom senare argumenterat för att fenomenet i sig är udda. Strävar inte staten efter att stärka sin makt? Utifrån det perspektivet blir det ganska knepigt att förstå sig på förekomsten av tillägget eftersom våldsmonopolet är kanske en av de basala grunderna för maktutövning och kanske ännu viktigare att behålla makten och kontrollen.

Är det andra tillägget för evigt inkompatibelt med tanken om ett våldsmonopol? Egentligen inte. Även om formuleringen är att folket har rätt att bära och inneha vapen så beror det på i vilket syfte de bär vapnen. Är det i privatpersonens syfte eller är det i statens syfte? Under förutsättning att man tolkar tillägget som folkets rätt att bära vapen i delstatens milis ligger fortfarande beslutet vid utövandet av våldet hos det offentliga. I denna aspekt ligger också frågan om delstatsmilisens syfte. Härav torde våldsmonopolet kunna vara

förenligt med andra tillägget allt efter dess innebörd. För även polisen består av människor som utövar våld gentemot samhällsmedborgarna å statens vägnar.

Avslutningsvis, i uppsatsen har de främsta tänkbara bakomliggande idéerna till varför tillägget finns presenterats, däribland att slå ned en tyrann och självförsvar; erfarenheter från England var nog också en av orsakerna. Vilket som var det avgörande syftet med införandet blir nog svårt att få reda på och torde närmast vara en historisk studie. Frågan är vad det egentligen spelar för roll vad grundlagsfäderna hade för syfte, för handlar det inte egentligen om vad vi tror att de hade för syfte? En skrift tolkas alltid i sin tid. Utifrån källmaterialet tycks det ha blivit viktigare att undersöka fädernas förmodade syfte snarare än hur samtiden ser det. Man kan fråga sig vad det spelar för roll vad grundlagsfäderna tyckte? Om deras åsikt väger tyngre än våra, föreligger det en föreställning om att dåtiden var visare; samtidigt som människan upplevt en enorm utveckling på både den tekniska och den sociala sidan. För vem skall avgöra om amerikanerna skall ha rätt att idag bära vapen, torde det inte vara dagens amerikaner?

7 Vidare forskning

Vidare forskning inom uppsatsens ämne skulle med fördel kunna göras genom att undersöka icke-europeiska idébildningar avseende suveränitet och våldsmonopol. I denna uppsats har endast europeiska tänkare förekommit, Bodin, Hobbes och Weber samt även Montesquieu är alla européer, det skulle därför vara intressant att bredda perspektivet.

I angränsande områden till denna uppsats vore det intressant att titta på, empiriskt, hur rätten att inneha och bära vapen påverkar säkerheten, med fördel kan en komparativ studie göras med jämförbara länder som saknar en sådan rätt. Detta för att få en bättre bild av rätten att bära vapen och våldsmonopolets konkreta påverkningar.

Även en utökad studie avseende teorin om new mediaevalism skulle vara intressant eftersom en förändring av suveräniteten skulle kunna få stor påverkan på samhället och människan. Är världen på väg mot en ny medeltidsliknande suveränitetsförståelse? Finns det en försvagning av det westfaliska systemet?

8 Referenser

- Beckman, Ludvig, 2005. *Grundbok i idéanalys: Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Stockholm: Santérus förlag.
- Bodin, Jean, 1955 [1576]. *Six books of the commonwealth*. Oxford: Blackwell
- Bull, Hedley, 2012. *The Anarchical Society: A Study of Order in World Politics*. 4. uppl. New York: Columbia University Press.
- Christensen, Søren – Daugaard Jensen, Poul Erik – Lindkvist, Lars, 2011. *Makt, beslut, ledarskap: Märkbar och omärkbar makt*. 1 uppl. Stockholm: SNS Förlag
- D.C v. Heller = Supreme Court of the United States, 2008. *District of Columbia et al v. Heller*. [Elektronisk] <http://www.supremecourt.gov/opinions/07pdf/07-290.pdf> Hämtdatum: [2014-05-08]
- Degerald, Michel, 2015. *ISIS in the Context of Modern Middle East History*. [Elektronisk] <http://play.ht.lu.se/media/c29c7ddd>. Hämtdatum: [2016-01-07]
- GunPolicy, Hemsida, [Elektronisk] 2014. Tillgänglig: <http://www.gunpolicy.org/firearms/region/united-kingdom> Hämtdatum: [2014-05-21]
- Haldén, Peter, 2009. ”Modell, metafor eller myt?: Den westfaliska freden och studiet av internationell politik” i Haldén, Peter (red.) *1648 Den westfaliska freden: Arv, kontext och konsekvenser*. Lund: Nordic Academic Press, s. 119-139
- Hobbes, Thomas, 1998 [1651]. *Leviathan*. Oxford: Oxford University Press.
- Montesquieu, Charles-Louis de Secondant, 1990 [1748]. *Om lagarnas anda eller det förhållande som bör råda mellan lagarna och respektive styrelses författning, seder, klimat, religion, handel etc: var till författaren fogat nya forskningar över de romerska successionslagarna, de franska lagarna och feodallagarna*. Stockholm: Ratio.
- NARA = National Archives and Records Administration, Hemsida, [Elektronisk] 2014. Tillgänglig: http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution_history.html. Hämtdatum: [2014-05-08]
- Phillips, P. Michael, 2009. *Deconstructing Our Dark Age Future*. [Elektronisk] <http://strategicstudiesinstitute.army.mil/pubs/parameters/articles/09summer/phillips.pdf> Hämtdatum: [2014-05-21]
- Sunstein, Cass R., 2014. *The Refounding Father*. [Elektronisk] <http://www.nybooks.com/articles/archives/2014/jun/05/justice-stevens-refounding-father/> Hämtdatum: [2014-05-21]
- The Economist Intelligence Unit, 2012. *Democracy Index 2012: Democracy at a standstill – A report from The Economist Intelligence Unit*. [Elektronisk]

- <http://pages.eiu.com/rs/eiu2/images/Democracy-Index-2012.pdf> Hämtdatum: [2014-05-21]
- U. S. Constitution
- U. S. House of Representatives, 2014, Hemsida, [Elektronisk], 2014. Tillgänglig: <http://www.house.gov/content/learn/> Hämtdatum: [2014-05-22]
- U. S. Supreme Court, Hemsida, [Elektronisk], 2014. Tillgänglig: <http://www.supremecourt.gov/about/briefoverview.aspx> Hämtdatum: [2014-05-22]
- Vandercoy, David E., 1994. *The History of the Second Amendment*. [Elektronisk] <http://www.constitution.org/21/2ndschol/89vand.pdf> Hämtdatum: [2014-05-13]
- Waltz, Kenneth N., 2001. *Man, the State and War: A theoretical analysis*. 3 uppl. New York: Columbia university press.
- Weber, Max, 1970 [1921]. "Politics as a Vocation" i Weber, Max *From Max Weber: Essays in sociology*. London: Routledge & Kegan Paul, s. 77-128
- White House, 2001. [Elektronisk] <http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/10/20011007-8.html> Hämtdatum: [2015-08-06]
- Wills, Garry, 1995. *To Keep and Bear Arms*. [Elektronisk] <http://www.nybooks.com/articles/archives/1995/sep/21/to-keep-and-bear-arms/> Hämtdatum: [2014-05-20]